

دولت و انقلاب

آموزش مارکسیزم در باره ی دولت و وظائف پرولتاریا در انقلاب^۱

پیش گفتار برای چاپ نخست

مسأله دولت اکنون، خواه از نظر تنوری و خواه از نظر عملی و سیاسی اهمیت ویژه ای کسب می کند. جنگ امپریالیستی، پروسه تبدیل سرمایه داری

^۱ - لنین در نامه ی مورخه ی ۱۷ فوریه سال ۱۹۱۷ خود به آ. م. کالانتای اطلاع داد که تقریباً تمام مدارک مربوط به مسأله روش مارکسیزم نسبت به دولت را حاضر کرده است. این مدارک با خطوط ریزی در دفتری با جلد آبی تحت عنوان «مارکسیزم و دولت» نوشته شده بود و در آن لنین نقل قول هائی از مارکس و انگلس و هم چنین قسمت هائی از کتاب های کائوتسکی و پانه کوک و برنشتین را به اضافه ملاحظات انتقادی و استنتاجات و تلخیصات خود وارد نموده بود.

طبق طرح پیش بینی شده، کتاب «دولت و انقلاب» می بایست مشتمل بر هفت فصل باشد. ولی لنین فصل هفتم آن را که به «تجربه ی انقلاب های سال های ۱۹۰۵-۱۹۱۷ روس» مربوط بود ننوشت. فقط طرح مفصل این فصل باقی مانده است. لنین راجع به انتشار کتاب در نامه ای به ناشر کتاب می نویسد اگر: «پایان نگارش فصل هفتم بسی طول انجامد، یا اگر فصل مزبور خیلی حجیم گردد آن گاه باید شش فصل نخست را جداگانه و به عنوان قسمت اول انتشار داد...»

در صفحه ی اول دست نویس، مؤلف کتاب به نام مستعار «ف. ف. ایوانوفسکی» نامیده شده است. لنین قصد داشت کتاب خود را با این نام مستعار انتشار دهد زیرا در غیر این صورت حکومت موقت کتاب را ضبط می کرد. کتاب فقط در سال ۱۹۱۸ انتشار یافت که دیگر لزومی به نام مستعار نبود. لنین در چاپ دوم این کتاب که در سال ۱۹۱۹ منتشر گردید، بخش تازه ای تحت عنوان «طرح مسأله ی از طرف مارکس در سال ۱۸۵۲» افزوده است.

انحصاری به سرمایه داری انحصاری دولتی را به منتها درجه سرعت و شدت داد. ستمگری سهمگین نسبت به توده های زحمتکش که از طرف دولتی اعمال می گردد که روز به روز با اتحادیه های همه توان سرمایه داران بیشتر در می آمیزد، دم به دم سهمگین تر می شود. کشورهای پیشرو برای کارگران بدل به زندان های نظامی با اعمال شاقه می شوند -منظور ما «عقب گاه» این کشورها است.

دهشت ها و مصائب بی سابقه ی جنگ، جنگی که طولانی شده است، وضع توده ها را تحمل ناپذیر کرده و بر آتش خشم آنان می افزاید. انقلاب بین المللی پرولتاریای آشکارا اوج می گیرد. مسأله روش این انقلاب نسبت به دولت اهمیت عملی کسب می کند.

عناصر اپورتونیزم، که در نتیجه ی ده ها سال تکامل نسبتاً صلح آمیز انباشته شده، جریان سوسیال شوینیزم را به وجود آورده که در احزاب رسمی سوسیالیستی تمام جهان حکم رواست. صفت ممیزه این جریان (مرکب از پلخائف، پوترسف، برشکوفسکایا، روبانوویچ و سپس به شکل اندک پوشیده آقایان تسره تلی، چرنف و شرکاء در روسیه؛ شیدمان، لژین، داوید و غیره در آلمان؛ رنودل، گد، واندرولد در فرانسه و بلژیک؛ هایندمان و فابین ها در انگلستان و غیره و غیره)، که در گفتار سوسیالیزم و در کردار شوینیزم است، عبارتست از دمسازی ردیلانه و چاکرانه «پیشوایان سوسیالیزم» نه تنها با منافع بورژوازی ملی «خودی» بلکه بخصوص با منافع دولت «خودی»، زیرا مدت ها است اکثریت دول به اصطلاح معظم، یک رشته از اقوام خرد و ناتوان را استثمار می کنند و تحت اسارت خود دارند. جنگ امپریالیستی هم خود جنگی است به خاطر تقسیم و تجدید تقسیم این گونه غنائم. مبارزه در راه

رهانی توده های زحمتکش از قید نفوذ بورژوازی به طور اعم و از قید نفوذ بورژوازی امپریالیستی به طور اخص، بدون مبارزه با خرافات اپورتونیستی در باره ی «دولت» امکان ناپذیر است.

ما نخست آموزش مارکس و انگلس را در باره ی دولت بررسی می کنیم و مخصوصاً به تفصیل روی نکات فراموش شده و یا نکاتی که مورد تحریف اپورتونیستی قرار گرفته است، مکث می نماییم. سپس به خصوص کارل کائوتسکی عامل عمده ی این تحریفات را که مشهورترین پیشوای بین الملل دوم (سال های ۱۸۸۹ - ۱۹۱۴) بوده و طی جنگ کنونی به چنین ورشکستگی رقت انگیزی دچار شده است، مورد بررسی قرار خواهیم داد. سرانجام ما نتایج عمده ی تجربه ی انقلاب های سال ۱۹۰۵ و به ویژه سال ۱۹۱۷ روس را ترازبندی خواهیم نمود. انقلاب اخیر، ظاهراً در حال حاضر (آغاز ماه اوت سال ۱۹۱۷) نخستین دوره ی تکامل خود را به پایان می رساند، ولی به طور کلی تمام این انقلاب فقط می تواند حلقه ای از سلسله انقلاب های سوسیالیستی پرولتاری به شمار آید که جنگ امپریالیستی موجب آن هاست. بدین طریق مسأله روش انقلاب سوسیالیستی پرولتاری نسبت به دولت نه تنها اهمیت عملی - سیاسی، بلکه اهمیتی کاملاً میرم کسب می نماید، زیرا مسأله ایست که برای توده ها روشن می سازد در آینده ی نزدیک برای رهانی خود از یوغ سرمایه به چه اقدامی باید دست زنند.

اوت سال ۱۹۱۷

مؤلف

بازنویس: یاشار آذری

آدرس انترنتی کتابخانه: <http://www.iwsn.org/nashr.htm>

آدرس پستی: BM IWSN, London WC1N 3XX, UK

ایمیل: yasharazarri@yahoo.com

مسئول نشر کارگری سوسیالیستی: یاشار آذری

تاریخ بازنویسی: ۱۳۸۵